

АНОТАЦІЯ

Сороківська-Обіход А.І. Російсько-грузинський військовий конфлікт 2008 року: інформаційно-психологічне протистояння. – Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису.

Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора філософії у галузі знань 03 – гуманітарні науки, спеціальність 032 – історія та археологія. Національна академія сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного, Міністерство оборони України, Львів, 2022.

У дисертаційному дослідженні вперше здійснено комплексне дослідження інформаційно-психологічного протистояння під час російсько-грузинського воєнного конфлікту у серпні 2008 р. завдяки використанню широкого кола джерел та наукової літератури. Наукові пошуки спрямовувались на те, щоб відокремити сутність, шляхи реалізації та форми інформаційно-психологічного протистояння під час російсько-грузинського конфлікту та розкрити його наслідки у контексті посилення російського впливу на Південному Кавказі.

У роботі показано авторський підхід у визначенні особливостей висвітлення цього протистояння під час активної фази бойових дій на основі опрацювання різноманітних джерел.

Аналіз досвіду інформаційно-психологічного протистояння під час російсько-грузинського конфлікту 2008 р. створює підґрунтя для комплексного осмислення інформаційно-психологічних заходів в ході протистоянь подібного типу в пізнавальному плані та з практичної сторони. Проаналізовані у роботі матеріали створюють можливості для вироблення алгоритмів, наративів та доктрин реагування сучасним інформаційним загрозам зі сторони спеціальних та пропагандистських служб ймовірного противника.

У першому розділі «Історіографія, джерельна база, методи дослідження» опрацьовано стан розробки та історію вивчення поставленого наукового завдання, проаналізовано джерельну базу, охарактеризовано методологію

дисертаційного дослідження.

Під час проведення дисертаційного дослідження було використано широку підбірку нарративних матеріалів. Для повноцінного розкриття вказаної теми були використані історичні джерела, що відрізнялися стилевою специфікою, інформативним наповненням та походженням, і які були опубліковані протягом досліджуваного періоду.

Проаналізовано погляди науковців, які у своїх розвідках досліджували вказану тему, охарактеризовано сучасні підходи вивчення цієї тематики в історичній площині та визначено методи дисертаційного дослідження.

У роботі використано сукупність способів і прийомів для розв'язання поставлених завдань та мети дослідження. Для повноцінного розкриття теми застосовано сучасний понятійно-категоріальний апарат та поєднано різні методи історичного пізнання. Використання загальнонаукових принципів та методів забезпечило логіку викладу матеріалу та сприяло розкриттю поставленої мети та науковій неупередженості отриманих висновків, а залучення до наукового обігу різних джерел інформації створило можливість їхньої критичної і аналітичної оцінки, що помітно підвищило якість та інформативність дослідження.

У роботі використані такі спеціально-наукові методи: історико-генетичний, хронологічний, компаративний (порівняльний), синхронний. З конкретно-наукових методів застосовано методи розгляду, опису і аналізу побаченого, семіотичного аналізу, контент-аналізу. Метод розгляду, опису і аналізу побаченого дозволив опрацювати візуальні джерела (відеоматеріали). В основній частині дисертаційного дослідження для послідовного вирішення наукових завдань використано сукупність вказаних методів у поєднанні з принципами наукового пізнання, що зумовило достовірність отриманих наукових результатів та вирішення наукової проблеми у цілому.

У другому розділі «Інформаційно-психологічна складова підготовки конфлікту» розкрито історичні передумови конфлікту, основні етапи підготовки сторін до протистояння, зокрема російська сторона послідовно

проводила широкомасштабну пропагандистську кампанію проти Грузії із залученням державних ЗМІ та інтернету, російські спецслужби проводили операції з підйому сепаратизму в конфліктних регіонах і закликали до збройної боротьби з Грузією. РФ здійснювала інформаційні «вкиди», які прямо чи опосередковано впливали на розвиток ситуації та мали відповідні наслідки.

Під час дослідження дисертант виявила наступне: аналіз публікацій російських ЗМІ свідчить про підготовку громадської думки жителів РФ до схвалення майбутньої війни, діяльність російських органів пропаганди у доконфліктний період виявилася продуктивною і повністю виправдала себе в умовах довгострокового протиборства завдяки успішному застосуванню технології дискредитації противника. В ході аналізу ефективності російської пропаганди, автор дійшла висновку, що завдяки проведеній пропагандистській роботі РФ вдалося підготувати російську громадськість до підтримки бойових дій, сформуванню стійкий «образ ворога» – прозахідного президента Грузії М. Саакашвілі, який розпочав воєнні дії проти мирного населення Південної Осетії і таким чином консолідувати російську спільноту для подальшої боротьби проти грузинського «агресора». Російсько-грузинський конфлікт 2008 р. став вдалим прикладом застосування теорії рефлексивного управління у стратегічному вимірі та результатом довготривалої інформаційно-психологічної операції проти президента Грузії, якого російська сторона спровокувала до розв'язання воєнних дій.

У третьому розділі «Інформаційно-психологічні операції в період російсько-грузинського конфлікту 2008 року» проведено аналіз способів та форм інформаційно-психологічного впливу, який сторони здійснювали під час активної фази конфлікту. Аналізуючи вказані заходи, дисертант дійшла висновку, що на початковому етапі для виправдання воєнної агресії та окупації частини Грузії Російська Федерація використовувала викривлену інформацію, активно залучаючи для цього як ЗМІ, так і дипломатичні ресурси. Завдяки використанню потужніших ресурсів Російській Федерації вдалося отримати

часткову перевагу та сформувати у світової спільноти думку про Грузію як державу-агресора, що першою розпочала військовий наступ у Південній Осетії. Хоча міжнародна спільнота й засудила РФ за агресію проти Грузії, але завдяки успішно проведеним російським інформаційним операціям частину відповідальності за початок бойових дій було покладено на тогочасне політичне керівництво Грузії. Також РФ вдалося перервати комунікацію керівництва Грузії із зовнішнім світом та власними громадянами, а коротке протистояння в Інтернеті між російськими та грузинськими хакерами суттєво вплинуло на розвиток ситуації. Військова агресія РФ проти Грузії проводилась під гаслом «примушування Грузії до миру» та подавалась в інформаційному просторі як «справедлива» відповідь грузинським провокативним діям.

Обидві сторони протягом війни застосовували тактику, яка містила головні складові інформаційних операцій – операції у комп'ютерних мережах, електронну боротьбу, військовий обман, операційну безпеку, психологічні операції. Під час активної фази конфлікту сторони вели боротьбу не одна з одною, а за те, щоб міжнародна спільнота визнала їх законною стороною – обидві сторони повідомляли завідомо завищену інформацію про власні втрати, а не противника. Боротьба за домінування грузинської та російської версій подій у світовому інформаційному просторі не припинилася навіть після закінчення військових дій. Успіх PR-кампанії Грузії став очевидним після завершення бойових дій, коли у більшості публікацій західних ЗМІ ігнорували факт нападу Грузії на Південну Осетію та показували руйнування та жертви виключно у грузинських містах.

Матеріали, що об'єднані у четвертому розділі «Інформаційне протистояння між сторонами конфлікту після його завершення», акцентують увагу на особливостях інформаційно-психологічного впливу сторін у постконфліктний період з метою легітимізації власних дій. Російська сторона застосовувала «м'яку силу» на дипломатичному, культурному, релігійному, освітньому напрямках для посилення впливу у Грузії. Також РФ вдалося досягти стратегічної мети – припинити діяльність міжнародних Місії ОБСЄ в

Грузії та Місії ООН по спостереженню в Грузії у 2009 р. та повністю ізолювати Абхазію та Південну Осетію від присутності представників міжнародних організацій. Основні сили РФ на дипломатичному рівні були направлені на визнання російської сторони посередником у врегулюванні конфлікту, а не його стороною.

Задля протидії російському впливу представники влади та громадянського суспільства в Грузії активізували зусилля для боротьби з російськими загрозами. Значного успіху у цьому напрямку досягла діяльність грузинського російськомовного супутникового телеканалу «ПІК», завдяки якій вдалось консолідувати етнічні меншини на території Грузії шляхом об'єктивного інформування про внутрішню політику та поточні події в країні. Починаючи з 2013 р. представники громадянського суспільства здійснювали проти російських дезінформаційних кампаній у Грузії діяльність, яка включала перевірку фактів, розвінчання міфів, поширення медіаграмотності серед населення країни, було створено соціальні мережі, проводилися публічні лекції, огляди політичних подій, виступи в традиційних ЗМІ з метою зміцнення інформаційної безпеки Грузії.

Таким чином, опрацьовані у дисертаційному дослідженні матеріали дозволяють стверджувати, що інформаційно-психологічне протистояння під час російсько-грузинського конфлікту 2008 р. показало зростаюче значення невоєнних засобів та методів впливу у ході бойових дій. Російська сторона підштовхнула тодішнього президента Грузії до початку війни, яку вона використала для посилення свого міжнародного впливу. Завдяки використанню потужніших ресурсів РФ вдалося отримати часткову перевагу та сформуванню у міжнародній спільноті думку про державу-агресора Грузію, яка розпочала воєнний конфлікт проти іншої етнічної меншини на власній території. Через відсутність альтернативних джерел інформації та блокування інформації безпосередньо з Грузії світові ЗМІ часто відображали російську точку зору на розвиток ситуації. Події серпня 2008 р. у Грузії дають підстави стверджувати, що кожне збройне протистояння у різних частинах світу за

прямої чи прихованої участі РФ було поштовхом до розвитку російського пропагандистського апарату, який дозволяв на практиці покращити методи інформаційно-психологічного впливу.

Наукова новизна отриманих результатів.

Уперше:

– введено до наукового обігу залучений авторкою значний комплекс грузинських джерел, які дотепер не використовувались у вітчизняній історіографії;

– проаналізовано висвітлення в західній історіографії пропагандистського супроводу подій російсько-грузинського воєнного конфлікту 2008 р.;

– запропоновано авторську періодизацію подій конфлікту у досліджуваній період (до його початку, активна фаза бойових дій, післявоєнний період), відображеного в науковому дискурсі;

– виявлено ключові композиційні характеристики російської пропаганди щодо держав пострадянського простору в сучасній історіографії;

– комплексно проаналізовано проведення інформаційно-психологічних операцій сторонами конфлікту.

Удосконалено:

– теоретичну та методологічну основи дослідження джерельної бази, які торкаються вивчення передумов, причин та наслідків російсько-грузинського конфлікту 2008 р.;

– вивчення форм, методів, ролі та принципів дії органів інформаційно-психологічних операцій у ході конфлікту.

Нового рівня дослідження набули проблеми:

– вивчення російсько-грузинського конфлікту як прикладу «гібридної війни», яка стала головним інструментом зовнішньої політики Російської Федерації.

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що використані у дослідженні історіографічні, джерельні матеріали та його

результати можуть застосовуватись у діяльності науково-дослідних установ, експертних центрів і відповідних інституцій державної влади, а також у процесі розробки навчальних програм у вищих навчальних закладах скласти основу для написання узагальнюючих праць і підручників з історії сучасних конфліктів на пострадянському просторі, історії та теорії пропаганди та російсько-грузинських відносин.

Ключові слова: російсько-грузинський воєнний конфлікт у серпні 2008 року, Російська Федерація, Грузія, гібридна війна, інформаційно-психологічні операції, пострадянський простір, геополітика, російська агресія.

Основні положення та висновки дисертаційної роботи відображено у 18 наукових публікаціях, зокрема 16 одноосібних, з яких 1 – у колективній монографії; 3 – у іноземних виданнях; 5 внесені до переліку вітчизняних фахових видань з історії; 1 – у фаховому виданні категорії «А», що індексується в міжнародній базі даних Web of Science (Emerging Sources Citation Index); 1 – у нефарховому виданні; 7 публікацій – у збірниках матеріалів Міжнародних та Всеукраїнських наукових конференцій

СПИСОК ПУБЛІКАЦІЙ ЗДОБУВАЧА ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ

Підрозділи монографій

1. Сороківська-Обіход А.І. The features of information operations committed during the Russian-Georgian war in August 2008 (англ. мовою). *Current issues of military specialists training in the security and defence sector under conditions of hybrid threats*. Instytut Bezpieczeństwa i Rozwoju Międzynarodowego. 2021. 1st Edition. С. 193-201.

Статті у наукових фахових виданнях України та іноземних виданнях

2. Сороківська-Обіход А.І. Історіографічні аспекти вивчення російсько-грузинської війни серпня 2008 року. *Військово-науковий вісник*. 2019. №31.

С. 225-242.

3. Харук А.І., Сороківська-Обіход А.І. Висвітлення російсько-грузинської війни 2008 р. у західній історіографії. *Військово-науковий вісник*. 2019. №32. С. 228-240 (особистий внесок А. Сороківської-Обіход – 50%, аналіз правових аспектів конфлікту та зовнішньої політики Грузії, що становить 0,5 д.а.).

4. Сороківська-Обіход А.І. Інформаційна складова підготовки російського вторгнення до Грузії у 2008 році. *Воєнно-історичний вісник*. 2019. №4 (34). С. 68-80.

5. Сороківська-Обіход А.І. Історія висвітлення російсько-грузинської війни 2008 року російськими друкованими виданнями. *Військово-історичний меридіан*. 2020. №1 (27). С. 27-39 (електронний науковий фаховий журнал).

6. Сороківська-Обіход А.І. Висвітлення початку бойових дій російсько-грузинської війни серпня 2008 року у публікаціях російських ЗМІ. *Воєнно-історичний вісник*. 2021. №1 (39). С. 5-22.

7. Сороківська-Обіход А.І. Analysis of expert assessments of the Russian-Georgian war in August 2008 (англ. мовою). *Instytut Bezpieczeństwa i Rozwoju Międzynarodowego «SDirect24»*. 2019. Вип. № 4/(2). С. 180-190.

8. Сороківська-Обіход А.І., Чобіт І.Р. Informational influence application on the civilian population by the Russian side during the Russo-Georgian war in August of 2008 (англ. мовою). *Східноєвропейський історичний вісник*. 2022. №22. С. 216-225 (особистий внесок А. Сороківської-Обіход – 50%, аналіз підготовки громадської думки до війни та її відображення у ЗМІ, що становить 0,5 д.а.).

Статті, які додатково відображають результати дослідження

9. Сороківська-Обіход А.І. Russian influence on the Ukrainian media during the Russian-Georgian war in August 2008 as part of the information operations of the Russian Federation in the post-Soviet space (англ. мовою). *Global - regional security challenges and defense forces*. 2020. С. 30-37.

10. Сороківська-Обіход А.І. Analysis of Russia's information operations

conduction in Georgia in August of 2008 (англ. мовою). *Authority and society-2020*. С. 424-431.

11. Сороківська-Обіход А.І. Information operations as the main component of the Russian aggression against Georgia in August 2008 (англ. мовою). *Universum Historiae et Archeologiae*. 2021. №4 (29) Вип.1. С. 100-109.

Статті апробаційного характеру

12. Сороківська-Обіход А.І. Історичний аспект виникнення російсько-грузинського конфлікту 2008 року. *Виклики політики безпеки: історія і сучасність*: матеріали Міжнар. наук. конф., 19 жовтня 2018 р. Львів, 2018. С. 222-224.

13. Сороківська-Обіход А.І. Історичні аспекти військово-технічного співробітництва між Грузією та Україною 90-х років ХХ - початку ХХІ ст. *Перспективи розвитку озброєння та військової техніки Сухопутних військ*: матеріали Міжнар. наук.-техн. конф., 17 травня 2019 р. Львів, 2019. С. 342.

14. Сороківська-Обіход А.І. Україна-Грузія. 100-річчя боротьби за державність. *Людина і техніка у визначних битвах світових воєн ХХ століття*: матеріали Міжнар. наук. конф., 26 червня 2019 р. Львів, 2019. С. 194-196.

15. Сороківська-Обіход А.І. Участь українських пілотів у гуманітарній місії в Грузії. *Українське військо: сучасність та історична ретроспектива*: матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., 29 листопада 2019 р. Київ, 2019. С. 171-172.

16. Сороківська-Обіход А.І. Участь підрозділів Сухопутних військ РФ у російсько-грузинській війні серпня 2008 року. *Застосування Сухопутних військ збройних сил України у конфліктах сучасності*: матеріали наук.-практ. конф., 20 листопада 2020 р. Львів, 2020. С. 237-238.

17. Сороківська-Обіход А.І. Інформаційно-психологічні операції під час російсько-грузинської війни у серпні 2008 р. *Молодіжна військова наука у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка*: матеріали

Всеукр. наук.-практ. конф., 23 квітня 2021 р. Київ, 2021. С. 280-281.

18. Сороківська-Обіход А.І. Особливості організації протидії російській пропаганді в Грузії. *Забезпечення інформаційної безпеки держави у воєнній сфері: проблеми та шляхи їх вирішення*: матеріали наук.-практ. конф., 26 листопада 2021 р. Київ, 2021. С. 107-110.

SUMMARY

Sorokivska-Obikhod A.I. The Russian-Georgian military conflict of 2008: information and psychological confrontation. – Qualifying scientific work on the rights of the manuscript.

Dissertation for the degree of Doctor of Philosophy in the field of knowledge 03 – humanities, specialty 032 – history and archeology. Hetman Petro Sahaidachnyi National Army Academy, Ministry of Defense of Ukraine, Lviv, 2022.

The dissertation research was the first to conduct a comprehensive study of information and psychological confrontation during the Russian-Georgian military conflict in August 2008 through the use of a wide range of sources and scientific literature. Scientific research was aimed at separating the nature, ways of implementation and forms of information and psychological confrontation during the Russian-Georgian conflict and to reveal its consequences in the context of increasing Russian influence in the South Caucasus.

The author's approach in determining the peculiarities of coverage of this confrontation during the active phase of hostilities on the basis of elaboration of various sources is shown in the paper.

Analysis of the experience of information and psychological confrontation during the Russian-Georgian conflict in 2008 provides a basis for a comprehensive understanding of information and psychological measures in the course of confrontations of this type in cognitive and practical terms. The materials analyzed in the work create opportunities for the development of algorithms, narratives and

doctrines for responding to modern information threats from the special and propaganda services of the probable enemy.

In the first chapter «Historiography, source base, research methods» the state of development and history of studying the scientific task is studied, the source base is analyzed, the methodology of dissertation research is characterized.

A wide selection of narrative materials was used during carrying out the dissertation research. For the full disclosure of this topic, historical sources were used, which differed in stylistic specificity, informative content and origin, and which were published during the study period.

The views of scientists who have studied this topic in their research are analyzed, modern approaches to the study of this topic in the historical plane are characterized and the methods of dissertation research are determined.

The paper uses a set of methods and techniques to solve the tasks and objectives of the study. To fully reveal the topic, a modern conceptual and categorical apparatus was used and various methods of historical cognition were combined. The use of general scientific principles and methods provided the logic of the material and contributed to the disclosure of the goal and scientific impartiality of the findings, and the involvement of various sources of information created the possibility of their critical and analytical evaluation, which significantly improved the quality and informativeness of research.

The following special scientific methods are used in the work: historical-genetic, chronological, comparative (comparative), synchronous. Among the specific scientific methods used methods of consideration, description and analysis of what is seen, semiotic analysis, content analysis. The method of consideration, description and analysis of what was seen allowed to process visual sources (videos). In the main part of the dissertation research for the consistent solution of scientific problems used a set of these methods in combination with the principles of scientific

knowledge, which led to the reliability of scientific results and solving scientific problems in general.

In the second chapter «Information and psychological component of conflict's preparation» reveals the historical background of the conflict, the preparation's main stages of the confrontation's parties, in particular the Russian side has consistently conducted a large-scale propaganda campaign against Georgia, involving the main state media and the Internet. Russia's special services conducted operations on the rise of separatism in conflict regions and called for armed struggle against Georgia. The Russian Federation carried out information «throws» that directly or indirectly influenced the development of the situation and had the appropriate consequences.

In the course of the study, the author found out the following: the analysis of Russia's media publications testifies the public opinion preparation of Russian Federation residents for the approval of the upcoming war, the activities of Russia's propaganda organs in the pre-conflict period proved to be effective and fully justified themselves in the conditions of long-term confrontation due to the successful use of technology. In the course of the analysis of the effectiveness of Russian propaganda, the author concluded that thanks to the propaganda work Russian Federation managed to prepare the Russian public for the support of hostilities, to form a stable «image of the enemy» – the pro-Western President of Georgia M. Saakashvili, who began hostilities against the civilian population of South Ossetia and thus to consolidate the Russian community for a further struggle against the Georgian «aggressor». The Russian-Georgian conflict of 2008 became a successful example of the application of reflexive management theory in strategic dimension and the result of a long-term information and psychological operation against the President of Georgia, whom the Russian side provoked to start the hostilities.

The third chapter «Information and psychological operations during the Russian-Georgian conflict in 2008» analyzes the ways and forms of information and psychological influence that the parties carried out during the active phase of the

conflict. Analyzing the above measures, the author concluded that at the initial stage to justify military aggression and occupation of Georgia, the Russian Federation used distorted information, actively involving both the media and diplomatic resources. Thanks to the use of more powerful resources, the Russian Federation managed to gain a partial advantage and form in the world community the idea of Georgia as an aggressor state, which was the first to launch a military offensive in South Ossetia. Although the international community condemned Russia for its aggression against Georgia, thanks to successful Russian information operations, part of the responsibility for the start of hostilities was placed on the then Georgian political leadership. Russia has also managed to suppress communication between the Georgian leadership and the outside world and its own citizens, and the brief confrontation on the Internet between Russian and Georgian hackers has significantly affected the situation's development. Russia's military aggression against Georgia was conducted under the slogan «forcing Georgia to peace» and was presented in the information space as a «fair» response to Georgian provocative actions.

During the war, both sides used tactics that included the main components of information operations – computer network operations, electronic warfare, military deception, operational security and psychological operations. During the active phase of the conflict, the parties fought not with each other, but for the international community to recognize them as the legitimate party – both sides reported knowingly inflated information about their own losses, not the enemy. The struggle for the dominance of the Georgian and Russian versions of events in the world information space did not stop even after the end of hostilities. The success of Georgia's PR campaign became apparent after the end of hostilities, when most Western media outlets ignored Georgia's attack on South Ossetia and showed destruction and casualties exclusively in Georgian cities.

The materials combined in the fourth chapter «Information confrontation between the parties after the conflict's completion» focus on the features of

information and psychological influence of the parties in the post-conflict period in order to legitimize their actions. The Russian side has used «soft power» in diplomatic, cultural, religious and educational areas to increase its influence in Georgia. Russia has also managed to achieve its strategic goal of activities ending the OSCE's International Mission in Georgia and the United Nations Observer Mission in Georgia in 2009 and completely isolating Abkhazia and South Ossetia from the presence of representatives of international organizations. Russia's main forces at the diplomatic level were aimed at recognizing the Russian side as a mediator in resolving the conflict, not the conflict's side.

To counter Russian influence authorities and civil society in Georgia have stepped up efforts to combat Russian threats. Georgia's Russian-language satellite TV channel «PIK» has made significant progress in this direction, consolidating ethnic minorities in Georgia by providing objective information on domestic politics and current events in the country. Since 2013, civil society representatives have been campaigning against Russian disinformation campaigns in Georgia, which include fact-checking, debunking myths, spreading media literacy among the country's population, setting up social networks, holding public lectures, reviewing political events, and speaking in traditional media for strengthening Georgia's information security.

Thus, the materials presented in the dissertation research give the right to assert that the informational and psychological confrontation during the Russian-Georgian conflict in 2008 showed the growing importance of non-military means and methods of influence during hostilities. The Russian side pushed the then president of Georgia to start a war, which Russia used to increase its international influence. Thanks to the use of more powerful resources, Russia has managed to gain a partial advantage and form in the international community the opinion of the aggressor state Georgia, which has started a military conflict against another ethnic minority in its own territory. Due to the lack of alternative sources of information and the blocking of information directly from Georgia, the world media often reflected the Russian point

of view on the development of the situation. The events of August 2008 in Georgia suggest that any armed confrontation in different parts of the world with the direct or implicit participation of Russia was the impetus for the development of Russia's propaganda apparatus, which allowed in practice to improve methods of information and psychological influence.

Scientific novelty of the obtained results.

First:

- into scientific circulation was introduced a significant set of Georgian sources involved by the author, which have not been used in domestic historiography so far;
- the coverage in the Western historiography of the propaganda support of the events of the Russian-Georgian military conflict of 2008 is analyzed;
- the author's periodization of the conflict's events in the studied period (before conflict's beginning, the active phase of hostilities, the postwar period), reflected in the scientific discourse, is proposed;
- identified key compositional characteristics of Russian propaganda on the post-Soviet space in modern historiography;
- comprehensively analyzed conducting information and psychological operations by the conflict's parties.

Improved:

- theoretical and methodological foundations of the study of the source base, which concern the study of the preconditions, causes and consequences of the Russian-Georgian conflict in 2008;
- study of forms, methods, roles and principles of action of information and psychological operations during the conflict.

Problems have reached a new level of research:

– a study of the Russian-Georgian conflict as an example of «hybrid war», which has become the main tool of the Russian Federation's foreign policy.

The practical significance of the obtained results is that the historiographical and source materials and its results used in the research can be used in the activities of research institutions, expert centers and relevant public institutions, as well as in the process of developing curricula in higher education to form the basis for writing generalized works and textbooks on the history of modern conflicts in the post-Soviet space, the history and theory of propaganda and Russian-Georgian relations.

Key words: Russian-Georgian military conflict in August 2008, Russian Federation, Georgia, hybrid war, information and psychological operations, post-Soviet space, geopolitics, Russian aggression.